

ความคิดทางการเมืองของผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในวิทยาลัยการปกครอง

นายอำนาจ อบลรัตน์

วิทยานพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-460-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16908.260

THE POLITICAL THINKING OF THE TRAINEE OFFICERS
OF THE INSTITUTE OF ADMINISTRATION DEVELOPMENT

MR. AMNUAY U-BONRAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-460-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดทางการเมืองของผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในวิทยาลัยการปกครอง
โดย นายอำนาจ อุบลรัตน์
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ประหัต หงษ์ทองคำ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เนบวิทยานิพนธ์นี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ จรุง สุกภาพ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ประหัต หงษ์ทองคำ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ม่วงแผ้ว)

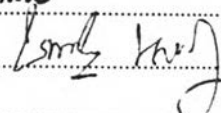
พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

อำนวยการ : ความคิดทางการเมืองของผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในวิทยาลัย
การปกครอง (THE POLITICAL THINKING OF THE TRAINEE OFFICERS OF
THE INSTITUTE OF ADMINISTRATION DEVELOPMENT) อ. ที่ปรึกษา :
รศ. ประหยัด หงษ์ทองคำ, 267 หน้า. ISBN 974-584-460-8

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดทางการเมืองของผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในวิทยาลัยการปกครอง
โดยศึกษาเฉพาะหลักสูตรนายอำเภอ รุ่นที่ 33 และหลักสูตรนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 28 ในเชิงเปรียบเทียบ
เทียบแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม

ผลของการศึกษาพบว่า แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม ด้านความเสมอภาค
ภาค ความมีเหตุผล การยอมรับความเปลี่ยนแปลงและการใช้อำนาจหรือ นิยมอำนาจของทั้งสองหลักสูตร
ไม่แตกต่างกัน และเอื้ออำนวยต่อการปฏิวัติชีวิต และกระบวนการประชาธิปไตย เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
ไม่แตกต่างกัน ส่วนสภาพภูมิหลังของตัวแปร ด้านการศึกษา อายุตัว อายุราชการ และระยะเวลาใน
การดำรงตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์และไม่มีผลต่อแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เข้ารับ
การศึกษาอบรมทั้งสองหลักสูตร

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกหาร่วม

#C332009 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD: POLITICAL THINKING / THE TRAINEE OFFICERS

AMNUAY U-BONRAT : THE POLITICAL THINKING OF THE TRAINEE OFFICERS
OF THE INSTITUTE OF ADMINISTRATION DEVELOPMENT. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. PRAYAD HONGTHONGKUM, 267 pp. ISBN 974-584-460-8

This research is confined to the political thought of trainees in the Institute of Administration development especially the trainees of District Chief Officers Course Class 33 and the trainees of the High Level Governing Officers Course Class 28.

The finding is that the trainees of both classes have been similar in their values, attitudes and perception. Essentially, they are liberally - oriented. Their liberal predisposition has been generally imbedded in their character and personality.

ภาควิชา การปกครอง.....
สาขาวิชา การปกครอง.....
ปีการศึกษา 2536.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

Prayad
Prayad Hongthongkum

กิตติกรรมประกาศ

วิทยาลัยนพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณา ความช่วยเหลือและคำแนะนำจากท่าน ศาสตราจารย์จรูญ สุภาพ รองศาสตราจารย์ประหัต หงษ์ทองคำ และรองศาสตราจารย์พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ประหัต หงษ์ทองคำ ซึ่งได้เสียสละเวลาและให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ควบคุมดูแล และกระตุ้นเตือนตลอดจนให้คำแนะนำข้อคิดเห็น และเอาใจใส่ด้วยความใกล้ชิดตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในวิทยาลัยการปกครอง หลักสูตรนายอำเภอ รุ่นที่ 33 และหลักสูตรนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 28 ที่ได้เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและเจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่โรงเรียนนักปกครองระดับสูง วิทยาลัยการปกครองทุกคนที่ให้การสนับสนุน และโดยเฉพาะคุณมลธิดา อุลรัตน์ ที่เป็นกำลังสำคัญคอยกระตุ้นเตือนและให้กำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้มาโดยตลอด ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

อำนาจ อุลรัตน์

พฤษภาคม 2537

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ 1	
บทนำ.....	1
สภาพทั่วไปและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
ขอบเขตของการศึกษา.....	6
สมมติฐานของการศึกษา.....	7
นิยามศัพท์สำคัญ.....	8
วิธีการศึกษา.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
การนำเสนอผลการศึกษา.....	13
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ความคิดทางการเมือง.....	14
อุดมการณ์ทางการเมือง.....	16
เสรีนิยม.....	21
ประชาธิปไตย.....	32
แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย.....	34
วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย.....	37
กรมการปกครองกับการพัฒนาอุดมการณ์ทางการเมืองการปกครอง.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50

บทที่ 3	วิทยาลัยการปกครอง.....	66
	ประวัติวิทยาลัยการปกครอง.....	66
	วิทยาลัยการปกครองกับการพัฒนาข้าราชการ.....	74
	หลักสูตรนักปกครองระดับสูง.....	76
	หลักสูตรนายอำเภอ.....	79
บทที่ 4	ระเบียบวิธีการวิจัย.....	82
	การดำเนินการศึกษา.....	82
	ประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	82
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	83
	การรวบรวมข้อมูล.....	84
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
	ข้อมูลทั่วไปของประชากรศึกษาและการเปรียบเทียบ.....	85
	การนำเสนอข้อมูลแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง.....	93
บทที่ 5	ผลการศึกษาวิจัย และการวิเคราะห์.....	94
	ส่วนที่ 1 ศึกษาแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองและการเปรียบเทียบ.....	94
	ด้านความเสมอภาคและการเปรียบเทียบ.....	95
	ด้านความมีเหตุผลและการเปรียบเทียบ.....	109
	ด้านการยอมรับความเปลี่ยนแปลงและการเปรียบเทียบ.....	126
	ด้านการใช้อำนาจหรือนิยามอำนาจและการเปรียบเทียบ.....	143
	ส่วนที่ 2 ศึกษาปัจจัยแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง	
	ที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประชาธิปไตย.....	162
	แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อ	
	หลักการประชาธิปไตย และการเปรียบเทียบ.....	163
	แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อ	
	วิถีชีวิตประชาธิปไตย และการเปรียบเทียบ.....	176

แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อ	
กระบวนการประชาธิปไตย และการเปรียบเทียบ.....	187
ส่วนที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์สภาพภูมิหลังของตัวแปรต่างๆที่มีผลต่อ	
แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง.....	201
ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านอายุตัว ที่มีผลต่อ	
แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง.....	203
ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านอาชีพการ ที่มีผลต่อ	
แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง.....	207
ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง	
ที่มีผลต่อแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง.....	212
ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านการศึกษา ที่มีผลต่อ	
แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง.....	216
บทที่ 6 สรุป และข้อเสนอแนะ.....	219
ข้อมูลบุคคลทั่วไปที่ใช้ในการศึกษา.....	219
แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม	
และการเปรียบเทียบ.....	220
ปัจจัยแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่จะเอื้ออำนวย	
ต่อการพัฒนาประชาธิปไตย.....	229
ความสัมพันธ์สภาพภูมิหลังของตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อแนวความคิด	
และอุดมการณ์ทางการเมือง.....	233
การพิสูจน์สมมติฐาน.....	238
ข้อเสนอแนะ.....	239
บรรณานุกรม.....	251
ภาคผนวก.....	256

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับ.....	85
ตารางที่ 4.2	แสดงข้อมูลอาชีพของผู้เข้ารับการศึกษอาบรม.....	86
ตารางที่ 4.3	แสดงข้อมูลอาชีพการของผู้เข้ารับการศึกษอาบรม.....	87
ตารางที่ 4.4	แสดงข้อมูลระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้เข้ารับการศึกษอาบรม.....	88
ตารางที่ 4.5	แสดงข้อมูลระดับการศึกษาของผู้เข้ารับการศึกษอาบรม.....	89
ตารางที่ 4.6	แสดงข้อมูลสถานที่ปฏิบัติงาน ของผู้เข้ารับการศึกษอาบรม.....	90
ตารางที่ 4.7	ตารางสรุป แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการศึกษอาบรม หลักสูตรนสาอำเภอ รุ่นที่ 33.....	91
ตารางที่ 4.8	ตารางสรุป แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการศึกษอาบรม หลักสูตรนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ 28.....	92
ตารางที่ 5.1	การสนับสนุนสิทธิต่างๆ ของสตรี.....	95
ตารางที่ 5.2	การปฏิบัติงานโดยสนองตอบตามความต้องการ ตามนโยบาย ของผู้บังคับบัญชา.....	98
ตารางที่ 5.3	การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยการเลือกตั้ง ส.ส., ส.จ.ฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บริสุทธิ์ ยุติธรรม.....	101
ตารางที่ 5.4	การแสดงบทบาท และการเสนอความคิดเห็น ในที่ประชุม.....	104
ตารางที่ 5.5	ความสำเร็จของการทำงานเป็นทีม.....	106
ตารางที่ 5.6	การพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาชนบทฯ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ.....	109
ตารางที่ 5.7	สถาบันทางการเมืองไทยยังไม่เข้มแข็งพอ จึงเปิดโอกาสให้ ข้าราชการประจำเข้ามามีบทบาททางการเมือง.....	112
ตารางที่ 5.8	ผู้ใต้บังคับบัญชามีสิทธิที่จะเสนอความคิดเห็น แต่การตัดสินใจเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชา.....	116
ตารางที่ 5.9	การกระจายอำนาจไปสู่ประชาชน.....	120
ตารางที่ 5.10	การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาดำเนินงานบริการสาธารณะ.....	123
ตารางที่ 5.11	ข้าราชการไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องและมีบทบาททางการเมือง.....	126

ตารางที่ 5.12	ระบบราชการไทย ควรมีการปรับปรุง และลดขั้นตอนการปฏิบัติ.....	130
ตารางที่ 5.13	ผู้ว่าราชการจังหวัด ควรมีปฏิกริยาต่อต้านหากมีการ ลดบทบาทการปกครองส่วนภูมิภาค.....	132
ตารางที่ 5.14	แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองจะเปลี่ยนแปลงไป เมื่อบุคคลเข้าสู่บริหารราชการ.....	136
ตารางที่ 5.15	แนวความคิดของนักการเมืองที่พยายามจะกระจายอำนาจ การปกครองไปสู่ท้องถิ่น.....	139
ตารางที่ 5.16	การแก้ไขปัญหาคาการเดินขบวนนัดชุมนุม.....	143
ตารางที่ 5.17	การปฏิบัติงาน ข้าราชการที่ได้รับมอบหมาย จะต้องรับผิดชอบ และมีอำนาจการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาคาได้.....	147
ตารางที่ 5.18	การปฏิบัติงานใดๆ ก็ตาม นายอำเภอจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจสั่งการ มอบหมายภารกิจให้ผู้บังคับบัญชารับไปปฏิบัติ.....	150
ตารางที่ 5.19	พรรคการเมืองบางพรรค เสนอให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เหมือนกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร.....	153
ตารางที่ 5.20	การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรูปแบบของความก้าวหน้าตาม ระบอบประชาธิปไตย เป็นการปรับปรุงระบบบริหารประเทศ โดย ไม่ถือว่าเป็นการแบ่งแยกเป็นรัฐอิสระ.....	157
ตารางที่ 5.21	การที่ผู้บังคับบัญชาตำหนิ การปล่อยให้ประชาชนเดินขบวน ชุมนุมเรียกร้องในเขตพื้นที่.....	163
ตารางที่ 5.22	ข้าราชการฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง.....	167
ตารางที่ 5.23	การแสดงกิจกรรมทางการเมืองของผู้แทนราษฎร.....	170
ตารางที่ 5.24	ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในระบอบการเมือง.....	173
ตารางที่ 5.25	ส.ส. ควรจะต้องปรับปรุงตัวเองให้มีคุณภาพ.....	176
ตารางที่ 5.26	ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการเข้าไปมีส่วนร่วมการปกครอง.....	179
ตารางที่ 5.27	การเลือกตั้งทุกระดับเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ประชาธิปไตย.....	181
ตารางที่ 5.28	การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน.....	184

ตารางที่ 5.29	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก ถือว่าประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการปกครองระบอบประชาธิปไตย.....	187
ตารางที่ 5.30	การปกครองส่วนภูมิภาค ไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย และการกระจายอำนาจ.....	191
ตารางที่ 5.31	การที่จะให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รัฐจะต้องเข้าไป จัดการดูแลประชาชนที่ยังยากจนและด้อยโอกาส.....	195
ตารางที่ 5.32	การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ของชาติ โดยอาศัยกระบวนการทางรัฐสภา.....	198
ตารางที่ 5.33	ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านอายุตัวที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านความเสมอภาค.....	203
ตารางที่ 5.34	ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านอายุตัวที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านความมีเหตุผล.....	204
ตารางที่ 5.35	ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านอายุตัวที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านการยอมรับความเปลี่ยนแปลง.....	205
ตารางที่ 5.36	ความแตกต่างสภาพภูมิหลัง ด้านอายุตัวที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านการใช้อำนาจหรือนิยามอำนาจ.....	206
ตารางที่ 5.37	ความแตกต่างสภาพภูมิหลัง ด้านอายุราชการที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านความมีเสมอภาค.....	207
ตารางที่ 5.38	ความแตกต่างสภาพภูมิหลัง ด้านอายุราชการที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านความมีเหตุผล.....	208
ตารางที่ 5.39	ความแตกต่างสภาพภูมิหลัง ด้านอายุราชการที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านการยอมรับความเปลี่ยนแปลง.....	209
ตารางที่ 5.40	ความแตกต่างสภาพภูมิหลัง ด้านอายุราชการที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านการใช้อำนาจหรือนิยามอำนาจ.....	210
ตารางที่ 5.41	ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ที่มีผลต่อ แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านความเสมอภาค.....	212
ตารางที่ 5.42	ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ที่มีผลต่อ แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านความมีเหตุผล.....	213

ตารางที่ 5.43	ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ที่มีผลต่อ แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านการยอมรับความเปลี่ยนแปลง..	214
ตารางที่ 5.44	ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ที่มีผลต่อ แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านการใช้อำนาจหรืออำนาจนิยม..	215
ตารางที่ 5.45	ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านการศึกษา ที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านหลักการประชาธิปไตย.....	216
ตารางที่ 5.46	ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านการศึกษา ที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านวิถีชีวิตประชาธิปไตย.....	217
ตารางที่ 5.47	ความแตกต่างสภาพภูมิหลังด้านการศึกษา ที่มีผลต่อแนวความคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านกระบวนการประชาธิปไตย.....	218